

Marian Husken

Dokter XTC

HET SPECTACULAIRE VERHAAL VAN ARTS
EN DRUGSHANDELAAR DANNY L.

Uitgeverij Balans

INHOUD

Woord vooraf: *Breaking Bad* in de Lage Landen 7

DEEL I – EEN LEVEN IN DE MISDAAD 11

1. Een afrekening op klaarlichte dag 13
2. Duiker Danny in de Vlaamse val 20
3. Met een armada op Leclère af 30
  4. Loepzuivere xtc 37
  5. Dansen en vrijen 42
6. De sluiproute naar Nigeria 48
7. Toekomst als miljardair 60
  8. Een donkere wolk? 68
  9. Een slimme advocaat 77
  10. Het megaproces 88
11. De boekhouding van de bende 94
  12. Nieuwe vrienden 103
  13. De pillentransporteurs 110
  14. Moord op paaszaterdag 116
    15. Op heterdaad 121
  16. Hemelvaartsdag 1993 129

DEEL II – DE COLD CASE LECLÈRE 137

17. Het onderzoek van de moordbrigade 139
  18. Na de politieke bom 145
  19. Corrupte contacten 151
  20. Een belangrijke fax 156
21. Zoeken naar de waarheid 169
  22. Echo uit het verleden 180
23. Een geldspoor van Dokter XTC? 186

24. Geld terugvragen	195
25. Tot slot: een criminele carrière	205

Verantwoording	213
Illustratieverantwoording	215
Geraadpleegde literatuur	216
Noten	218

INKIJKPAGINA'S

WOORD VOORAF

Breaking Bad in de Lage Landen

Een xtc-pilletje verhoogt het genot en brengt je in vervoering, je kunt er urenlang mee dansen in extase of relaxed chillen. De liefhebbers zweren erbij. In de *nineties* werd overal in de wereld volop gefeest op megahouseparty's: de prettabletten waren daarbij nauwelijks aan te slepen. In tegenstelling tot nu, kon toen niet iedere heikneuter met behulp van een internetrecept in zijn keuken of garage de verboden synthetische drugs maken. De pas afgestudeerde Vlaamse medicijnenstudent Danny Leclère zag destijds daarom een kans voor zichzelf. En die greep hij. Hij had een nieuwe chemische formule voor loepzuivere xtc bedacht waar hij fier op was. Het was een partypil die niet zou worden verboden, hoopte hij. Maar de politie had daar duidelijk een andere opvatting over: zijn 'duifjes' waren niet legaal. De bijnaam van de jonge arts zou Dokter xtc worden.

Leclère kon met zijn criminele carrière het voorbeeld zijn geweest van de superslimme scheikundeleraar Walter White uit de Netflix-serie *Breaking Bad*. Hij en zijn Nederlandse vrienden hoorden tot de eersten die xtc-tabletten op megaschaal konden produceren. De dokter wist de fabricage van de partydrugs zelfs zo op te schroeven, dat de bendeleden binnen de kortste keren multimiljonair waren geworden. Zo zette hij Nederland op de kaart als het Colombia van het Noorden – een zware kwalificatie die standhoudt tot de dag van vandaag. Leclère was daarbij politie en justitie bovendien te slim af. Zowel in Vlaanderen als in Nederland liepen er drugsonderzoeken naar hem en toch wist hij jarenlang buiten de gevangenis muren te blijven. Totdat het mis ging. Op Hemelvaartsdag, 20 mei 1993, werd Danny Leclère op de ringweg van Amsterdam geliquideerd. Waarom moest dokter Danny

dood? Wie had er belang bij dat hij van het toneel verdween? En met wie ging hij eigenlijk om?

Leclère kende beruchte Nederlandse misdadigers die op de voorgrond traden in de artikelen en boeken die ik eerder schreef over de georganiseerde misdaad. Dat deed ik meestal samen met mijn toenmalige collega's bij het weekblad *Vrij Nederland*: Jos Slats, Freke Vuijst en Harry Lensink. De Hasseltse arts was toen al dood. Bij leven ging hij om met de fameuze drugshandelaren Ton van Dalen en Ronald van Essen. En ook de beruchte vastgoedmagnaat en later vermoorde Willem Endstra hoorde tot hun eerste pillenbende. Nadien trok Leclère op met de criminele kopstukken Mink Kok, Jan Femer en Stanley Hillis, alias de Ouwe. Dit trio aasde eveneens op de megawinst die met de smokkel van Leclère's synthetische drugs viel binnen te slepen. Zij kregen bij hun illegale activiteiten – pikant detail – zelfs de hulp van de overheid, althans van politie en justitie. Miljoenen xtc-pillen konden onder toezien oog van rechercheurs worden geëxporteerd naar Engeland zonder dat het Openbaar Ministerie ingreep.

Dit alles leidde tot een juridisch schandaal dat zijn weerga niet kende: de zogenaamde IRT-affaire, vernoemd naar het Interregionaal Rechercheteam Noord-Holland/Utrecht dat bij deze creatieve opsporingstactiek was betrokken. Parlementariërs, criminologen en journalisten deden daarna onderzoek hoe het zo uit de hand kon lopen. Dikke rapporten zijn erover verschenen. Het deksel werd vervolgens op de beerput gelegd. De drugsdossiers van het IRT uit die tijd werden besmet verklaard. Er zijn daarvoor nog altijd onopgeloste kwesties – zoals de cold case Danny Leclère. Waarom belandde deze moordzaak op de plank? Wie kreeg na zijn dood Leclère's superieure recept voor de partypillen in handen? En waar bleven de drugsmiljoenen van Dokter xtc?

Met al die vragen ging ik afgelopen twee jaar op pad. Ik was in het verleden al vaker gestuit op de persoon Leclère. Ik verdiepte me nu in de criminele carrière van de Belgische arts die een cruciale rol speelde in de opmars van xtc in de Lage Landen. Dit boek is daarvan de weerslag. Het is een spannende zoektocht in

Nederland en in België. Ik dook in archieven en voerde gesprekken met rechercheurs, commissarissen, advocaten, justitiemedewerkers, accountants, allemaal mannen die er voorheen vanwege hun functie veelal het zwijgen toe deden. Ik sprak met rechtbankverslaggevers, misdadjournalisten, vriendinnen en criminelen of anderszins. Een aantal geïnterviewde personen wilde liever niet met hun verleden geconfronteerd worden, soms liet het geheugen iemand in de steek, soms bleek een belangrijke bron die ik graag informatie had ontfutseld, overleden.

Sommigen wilden met naam en toenaam genoemd worden in het boek omdat ze trots waren op de behaalde opsporingsresultaten. Anderen konden gezien hun huidige functie of positie in de maatschappij noodgedwongen alleen een achtergrondgesprek voeren. Voor de totstandkoming van dit boek ben ik dan ook aan veel mensen in Nederland en België die hun tijd voor mij vrij maakten, dank verschuldigd. Hierbij dus.

Enkelen wil ik er uitlichten. Gert-Jaap Hoekman, hoofdredacteur van nu.nl, en Harry Lensink met wie ik voor deze nieuws-site vanaf begin 2018 de true crime-podcast *De Willem* maakte. Zij gaven de aanzet tot de speurtocht. Tijdens een gesprek met hen liet ik in een betoog over oude tijden Leclère's bijnaam vallen: Dokter xtc. 'Van die vent die de eerste feestpillen maakte, wil ik alles weten,' zei Hoekman met glimmende ogen. Kennelijk was hij weer even terug in zijn wilde jaren. 'Het liefst zo snel mogelijk. Het liefst volgende maand een podcast.' Dat wilden Harry en ik ook wel: het liefst zelfs een podcast én een boek. Maar zo vlug gaat zo iets niet.

Ik begon met het graafwerk in onder- en bovenwereld en ging op zoek naar mijn oude contacten en naar nieuwe mensen die Leclère hadden gekend. In België kreeg ik meteen hulp van mijn collega-onderzoeksjournalist Hilde Geens en haar uitgever Geert Cortebeek, die in zijn jonge jaren zelf ook over de xtc-maffia had geschreven. Geens deelde zelfs onbaatzuchtig ook haar oude contacten en onderzoeksresultaten met mij. Daarvoor ben ik haar zeer erkentelijk.

Dokter xtc hadden Harry Lensink en ik graag samen geschreven. Het kwam er deze keer niet van. Hij bleef wel mijn kritische

sparringpartner zoals altijd. Dat laatste geldt ook voor criminoloog Frank Bovenkerk. Ik waardeer dat zeer! Dank aan al mijn dierbare vrienden en vooral mijn familie die nooit klaagden als ik eindeloos zeurde dat ik iemand niet kon vinden of kon overhalen om mee te werken. Speciaal wil ik daarbij Martje Breedt Bruijn en Piet Piryns noemen. Ook dank aan mijn uitgever Plien van Albada en redacteur Henk van Renssen, kopijvoorbereider Thecla Berghuis en medewerkers van Balans die me enthousiast steunden bij dit boekproject.

Tot slot. Het verhaal van dokter Danny Leclère, een arts die zelf in de drugs gaat en ook nog eens als een maffioso aan zijn eind komt, is een bijzondere geschiedenis. Zulke verhalen kom je niet elke dag tegen. De liquidatie van Dokter xTC is inmiddels geworden tot een cold case op de plank. Maar een oud moorddossier kan met nieuwe feiten of gezichtspunten zomaar nieuw leven worden ingeblazen. Ik hoop dat dit boek daaraan kan bijdragen.

Amsterdam, januari 2020

DEEL I – EEN LEVEN IN DE MISDAAD

INKIJKPAGINA'S

INKIJKPAGINA'S

I. EEN AFREKENING OP KLAARLICHTE DAG

De Telegraaf van vrijdag 21 mei 1993 lag nog dubbelgevouwen op tafel. Ze staarde die ochtend een beetje wazig voor zich uit, zegt de blonde vrouw tegenover me. De dag ervoor had zij rond een uur of zes een onverklaarbare zware aanval van hoofdpijn gekregen. Al is ze niet bijgelovig, achteraf stelde ze vast dat dit het fatale moment moet zijn geweest. Ze was nog in Antwerpen voor haar werk in de reclamewereld en probeerde rond dat tijdstip haar vriend Danny Leclère op zijn autotelefoon te bereiken. 'Tot drie keer toe, maar hij nam niet op.' Ze had met hem afgesproken voor het weekend.

Ik noem haar Karin Janssens. Ze ziet er verzorgd en arrivé uit en ze wil liever niet met haar echte naam in dit boek. Deze episode in haar leven heeft ze al lang achter zich gelaten, vertelt ze. Ik spreek haar thuis en vanaf haar eettafel kijk ik uit op het groen rond Rotterdam. Haar leeftijd is moeilijk te schatten. Ze oogt veertig, maar de geschiedenis leert dat ze ouder moet zijn.

Karin keek naar de helft van een foto op de voorpagina van de ochtendkrant, zegt ze. Ze zag de wielen van een auto. Het kenteken was duidelijk herkenbaar: YV-77-BF. Dat nummer... ineens drong het tot haar door: dat is Danny's auto! Ze klapte *De Telegraaf* meteen helemaal open: 'Weer liquidatie Maffia', stond boven de foto van Leclère's donkerblauwe Fiat Croma. 'Een nog onbekende bestuurder is gisteren, op Hemelvaartsdag 20 mei 1993, op klaarlichte dag beschoten,' las ze.

De verslaggevers Joost de Haas en John van den Heuvel schreven dat de Amsterdamse politie in het duister tastte over de identiteit van de man die rond zes uur die dag werd vermoord.

Karin was verbijsterd.

De ochtend ervoor had ze afscheid van Danny genomen. Ze

had bij hem geslapen op zijn etage aan de Daniël Defoelaan 44 in Amsterdam. 'Toen ik richting Antwerpen vertrok, kondigde hij aan dat hij 's middags naar zijn jongens zou gaan. Waar die zaten weet ik niet precies. Hij liet over zijn zaken nooit veel los tegenover mij. Alleen als we in gezelschap met zijn zakenrelaties waren, ving ik wel eens wat op. Hij moet rond de tijd dat hij werd doodgeschoten op weg naar huis zijn geweest, waar ik hem de dag erna zou treffen.'

Danny Leclère had zakengedaan in Amsterdam-Zuidoost, zou blijken. Vervolgens was hij via de oprit S113 naar de ringweg A10 gereden. Zijn moordenaar schoot eerst de band van zijn auto aan flarden. Daarna mikte de killer op het zijraam. Talloze automobilisten zagen de afrekening met de bestuurder in de blauwe Fiat Croma gebeuren, maar stopten niet. Het slachtoffer was op slag dood. In zijn lijf zaten acht kogels. De daders scheurden weg en zijn nooit achterhaald.

De moord op Leclère was de zevende liquidatie binnen elf weken.

Een trend

De criminele afrekeningen in het Amsterdam van 1993 lijken op het geweld in de huidige bloedige mocrumafia-oorlog. Net als nu, vonden er in dat jaar in het wilde weg liquidaties plaats, waarbij het niet altijd even duidelijk was wie nu wie naar het leven stond en waarom. Soms ging het om wraak, soms om de hegemonie in de drugshandel. De Amsterdamse moordbrigade onder leiding van Cees Hageman draaide destijds overuren. De oud-teamchef nu: 'Naast die afrekeningen waren er ook nog de vele andere moorden, zoals op oude vrouwtjes die werden bestolen. Het klopt dat het aantal doden bijna niet bij te houden was. Het werk liep ons over de schoenen.' Hageman bevestigt wat nadien ook de cultureel antropoloog Mattijs van de Port vaststelde. Hij deed als eerste wetenschapper onderzoek bij de politie naar liquidaties in Nederland'. Van de Port legde vast hoe er binnen de politie werd gedacht over het oplossen van afrekeningen: zulke moorden stonden onder aan de prioriteitenlijst. Daar wees de academicus een aantal redenen voor aan. Een onderwereldmoord bleek allereerst

notoir lastig op te lossen. Met de dood van een gangster kon de recherche bovendien soms eveneens lastige andere onderzoeken tegen zo'n persoon snel afsluiten. Cynisch klonk het dan: 'Opge-ruimd staat netjes. Als ze elkaar uitmoorden, scheelt ons dat werk.'

Ook de maatschappelijke onrust die over een onderwereldmoord ontstond was vrijwel te verwaarlozen, volgens Van de Port. Het criminele milieu was voor de brave burgers gewoonlijk een ver-van-mijn-bedshow.

Toch uitte de politie in 1993 in de media – net zoals nu – wel degelijk haar zorgen over de dodelijke strijd in het criminele milieu en de gruwelijke trend die leek ontstaan. De manieren waarop al deze liquidaties werden uitgevoerd kwamen met elkaar overeen. De toenmalige hoofdstedelijke recherchechef en latere hoofdcommissaris Bernard Welten sloeg er die zomer alarm over in *De Telegraaf*: 'In negen van de tien gevallen weten we uit welke hoek de moordopdracht komt, maar is het spoor naar de feitelijke dader te goed afgedekt.' Welten stelde dat er in de onderwereld behoorlijk wat geld werd uitgegeven voor het uitvoeren van een liquidatie. Dat was nodig om te voorkomen dat de politie erachter zou komen wie de trekker had overgehaald. 'Het spoor naar de hitman wordt afgedekt via stromannen, waardoor het ontzettend moeilijk wordt om bij de feitelijke dader te komen.'

Dat leek dus ook het geval bij de moord op Danny Leclère.

De auto waarin de Belg die dag reed, stond op naam van een 32-jarige inwoner uit Maassluis, bij Rotterdam. De man werd verhoord, maar moest daarna weer naar huis worden gezonden. De verbalisanten kwamen er niet veel verder mee. Hij wist blijkbaar van niets, waarschijnlijk ging het hier om een katvanger – iemand die via-via en tegen betaling een auto op zijn naam heeft staan. Het duurde dan ook nog bijna een dag voordat de identiteit van het slachtoffer in de Fiat Croma was achterhaald, want Leclère beschikte over enige paspoorten met aangepaste identiteiten. En ook die dag had hij zo'n vervalst document bij zich.

Danny's spullen

De ochtend na de moord belden bij Karin in Rotterdam al heel vroeg twee sportschooltypes aan. Het bericht uit de krant over

Danny's dood was op dat moment nog maar nauwelijks tot haar doorgedrongen. Ze herinnert zich desondanks de komst van de potige mannen nog heel goed. Ze had hen eerder gezien aan de zijde van een van Danny's vrienden met wie hij in zaken was: de Rotterdammer Ton van Dalen. Met die wat oudere zakenman ging hij al enige jaren om. Ze liet de lijfwachten dus binnen. Het duo probeerde haar gerust te stellen over de gevolgen van de dood van haar vriend Danny. Er zou voor haar worden gezorgd, verzekerden ze haar. Daarna kwamen ze ter zake. Ze wilden van haar weten of Leclère ook persoonlijke spullen bij haar op een zolderkamer had staan. Een tas of een koffertje of zo? En waar was zijn paspoort? Dat document wilden de heren ook graag van haar hebben.

Karin vertrouwde het niet en zei daarom dat Danny niets bij haar had opgeborgen en nee, over zijn paspoort beschikte ze ook niet. Ze voelde dat de sfeer ineens gespannen werd. Het stel maakte daarna zelf maar boven even een rondje op de zolderkamer, zonder echter iets te vinden. Vervolgens verdwenen ze ijlings. Over de spontaan aangeboden hulp hoorde ze hen ook niet meer. Karin: 'Die hulp had ik gelukkig ook niet nodig, ik kan goed voor mezelf zorgen.'

Naast Van Dalen had Leclère nog een andere vriend in Rotterdam en van hem hoorde ze daarna dat twee 'zakenrelaties' uit Amsterdam zich toegang hadden verschaft tot de etage aan de Daniël Defoelaan 44 – nog voordat de politie dit adres had ontdekt. Om de boel 'schoon te vege', had hij te horen gekregen.

Later die vrijdag nam de Amsterdamse recherche contact met Karin op. Ze vertelde hen over de kleine Samsonitekoffer van Danny die ze na het vertrek van de bodyguards had gevonden in haar huis. Daarin zat een Nederlands paspoort met zijn foto erop. Het document stond echter op naam van Daniel Lieben, geboren op 14 mei 1959 in Rostock, Duitsland. Het was uitgegeven door de gemeente Amsterdam op 11 januari 1993 en nog vijf jaar geldig. De pas was voorzien van een stempel van de gemeente en de handtekening van een ambtenaar: 'V. de Wiel'.

Well to do

Aanvankelijk wist Karin Janssens niets van Danny Leclère, zegt ze. Ze ontmoette hem begin 1992 in De Danssalon aan de Rotterdamse Maasoever – Rive Droite. De hippe club lag onder de Willemsbrug en was pas kort open: het was dé plek waar het allemaal gebeurde. Het interieur van de discotheek was bedacht door de ontwerper van Peter Greenaway's succesfilm *The Cook, The Thief, His Wife and Her Lover*. Leclère, toen begin dertig, was in trek bij de vrouwen. Hij had een studentikoos voorkomen, mooie bruine ogen en zag er atletisch uit. Bij een volgende ontmoeting sloeg de vonk echt over. Karin dacht dat Leclère een zakenman in vastgoed was. Hij was *well to do*. Hij woonde in een luxeappartement op de negentiende verdieping aan het Weena 221 in Rotterdam. Een van de ruimtes was zelfs ingericht als een klimaatkamer voor wijn. Hij had dure elektronische apparatuur: speakers en een televisie van Bang & Olufsen. In de boekenkast stonden medische naslagwerken en veel boeken over duiken en vuurwapens. In zijn slaapkamer pronkte pontificaal een kingsize bed. In de hal waren antieke Griekse amforen uitgestald, die hij zelf had opgedoken, had hij haar verteld. Hij reed in een dure Mercedes. Toen Leclère een keer met die auto bij haar thuis langskwam, zei een kennis achteraf bezorgd tegen haar: 'Weet je wel wat die man voor de kost doet? Die zit vast in de drugs.'

'Noem me maar naïef, maar ik was destijds verliefd op Danny. Ik kon me dat niet voorstellen,' zegt Karin.

Maar enkele weken later, op 14 februari 1992, werd ze ruw wakker geschud uit haar roze droom.

Danny Leclère werd op die Valentijnsdag met het nodige kabaal door een arrestatieteam aangehouden tijdens een grootscheepse en zeer spectaculaire politieoperatie in Nederland. Hij lag nog te slapen toen hij uit zijn bed werd gerukt. Karins vriend bleek een van de drie hoofdverdachten in een drugsonderzoek dat de codenaam Extase had gekregen. Ook de Rotterdamse zakenman Ton van Dalen en de Amsterdammer Ron van Essen met wie Leclère samenwerkte waren die ochtend gearresteerd. De drie mannen werden verdacht van grootschalige handel in xtc. Karin zou na die arrestatie haar nieuwe geliefde nog in het huis van bewaring bezoeken en

hem zijn spullen brengen. Maar dat voorarrest van Leclère zou niet zo lang duren als het Openbaar Ministerie had gehoopt.

Na die aanhouding vielen voor Karin meer dingen op zijn plaats over het verleden van haar nieuwe vriend. Hij was tegenover haar trots geweest op zijn chemische formule voor het maken van xtc-pillen. Zelf had ze een keer zo'n half liefdestabletje geprobeerd. Dat was bij hem thuis. Zijn pretpil was legaal, had hij haar voorgehouden. Karin: 'Iedereen was daar blij mee, zei hij.' Leclère was ervan overtuigd dat hij onmisbaar was voor zijn zakenvrienden en ook dat hij slimmer was dan de mannen om hem heen.

Maar kennelijk toch niet onmisbaar en slim genoeg.

De plaats delict

Op zaterdag, twee dagen na de koelbloedige afrekening, maakte de politie de identiteit van 'Dokter xtc' uit Hasselt bekend. 'Mafiadode was topman xtc-bende', kopte *De Telegraaf*. Eddy Eerdeken, een verslaggever van de Vlaamse krant *Het Belang van Limburg* reisde die dag samen met fotograaf Raymond Lemmens ook af naar Amsterdam. Ze wilden een kijkje nemen op de PD – de plaats delict – bij de rondweg A10, zegt hij. Eerdeken, tegenwoordig hoofdredacteur van tv *Limburg* in Hasselt, herinnert zich nog dat hij en Lemmens daar ter plekke werden aangesproken door twee mannen die wilden weten wat zij daar kwamen doen. Het bleken Cees Hageman en een collega van de Amsterdamse moordbrigade te zijn, die opnieuw poolshoogte namen bij de oprit 5113. Hageman wilde geen vragen van de verslaggever beantwoorden. Dat was niet in het belang van het onderzoek, zei hij. Het enige dat Eerdeken de rechercheurs kon ontfoetselen was dat de getuigenverhoren tot dat moment nog niet naar mogelijke daders hadden geleid.

Hageman verwees hem naar de officiële politiewoordvoerder. Die legde de Belgen uit dat een moord onder toezicht oog van tientallen voorbijgangers in Amsterdam op dat moment helemaal geen uitzondering was. 'Waar heel veel mensen samen zijn, kun je gemakkelijk onopvallend een misdaad plegen,' zei hij ter verklaring. 'De moordenaars houden er rekening mee dat hun daad op een drukke straat niet wordt verwacht.'

Op maandag pakte *Het Belang van Limburg* groot uit: 'Executie van xtc-dokter het werk van huurdoeder?' stond op de voorpagina. Om daarna in dezelfde uitgave ook nog een hele pagina te besteden aan deze al zeer beruchte oud-inwoner van Hasselt tegen wie wel drie politieonderzoeken bleken te lopen in zijn eigen land.

Het slachtoffer had dus al een stevige carrière in de misdaad achter de rug.

INKIJKPAGINA'S